

Askeleet itsenäisempään Asumiseen

Portaalista apua
työntekijälle

PAAVO-KEHITTÄJÄVERKOSTO TYÖRYHMÄ 2
Anne Babb, Toiminnanjohtaja,
Rauman Seudun Katulähetys ry.

Kotiin annettava tuki asunnottomuuden hoitamisessa

– häätöjen ennaltaehkäiseminen,
asumisen tukeminen ja palveluohjauksen kehittäminen

- Mitä hyvien käytäntöjen mukaan tapahtuu tukiprosessissa?
- Tavoitteena on tehdä työmallista verkkokäsikirja, jota voidaan hyödyntää paikkakunnan ja toimiyksikön koosta riippumatta
- Käytännön esimerkkejä
- <http://handbooks.homeless.org.uk/>

KÄSIKIRJAN SISÄLTÖ

- Teoria
- Positiivisen palvelumallin luominen
- Riskien hallinta
- Yksilötyö
- Askeleet itsenäiseen asumiseen
- Eteenpäinohjaus
- Aloitus-, keski- ja lopetusvaihe kuvattu käytännön esimerkkien avulla

1. LÄHETE

- Tärkein vaihe luottamuksen ja asiakassuhteen luomisessa
- Selvitetään palvelun rajat ja vaatimukset asiakkaalle ja kerrotaan mitä voi odottaa työntekijältä (esite)
- Kuinka motivoitunut asiakas on tuen saamiseen (piirrä jana), työntekijän yhteystiedot, milloin vahvistetaan otetaanko asiakas palvelun piiriin
- Ota perustiedot, pyydä tarvittaessa kirjallinen lupa ottaa yhteyttä muihin tukiverkkoihin
- Selvitä yhdistyksen valitus/ palauteprosessi

2. ASI AKKAAN PEREHDYTYS

- Pää tavoite saada asiakas kokemaan itsensä tärkeäksi ja tervetulleeksi
- Tartu kiireellisiin asioihin heti, voi vaatia intensiivistä tukea n. 2 viikkoa- ota tämä huomioon työsi suunnittelussa
- Tapaa asiakasta toimistossa kunnes olet arvioinut riskit ja voit mennä kotikäynnille, tarvittaessa parityöskentely
- Selvitä asiakkaalle tukiprosessi

3. TULOHAASTATTELU / ARVIO

- Katsotaan asiakkaan tilannetta hänen oman historiansa valossa
- Autetaan asiakasta selkeyttämään omat tarpeensa ja tavoitteensa
- Selvitetään asiakkaan selviytymiskeinot
  - o Mitä merkkejä siitä, että alkaa mennä huonommin, mitä silloin voi itse/ työntekijä sanoa tai tehdä?
  - o Mitä elämäntaitoja on ja mitä puuttuu
  - o Miksi, kuinka ja milloin ketju

4. Asumismahdollisuuksien kartoitus, jos ollaan muuttamassa henkilöä uuteen asuntoon

- Arvioi älä arvaa!
- Mitkä asumismuodot sopivat asiakkaalle
- Selitä kaikki asumismahdollisuudet
  - Yksityinen, kaupunki, asuntoyhdistykset ym.
  - Tuettu/ itsenäinen asuminen
  - Palveluasuminen ja laitokset
- Anna rehellistä palautetta mahdollisuuksista
- Mieti tarkkaan sopivat asumisalueet
- Keskustele avoimesti tuen tarpeesta
- Jos asiakkaan kanssa sovitaan uuden asunnon etsinnästä asia kirjataan ja asiaa aletaan selvittää yhdessä.

5. TUKI SUUNNITELMAT

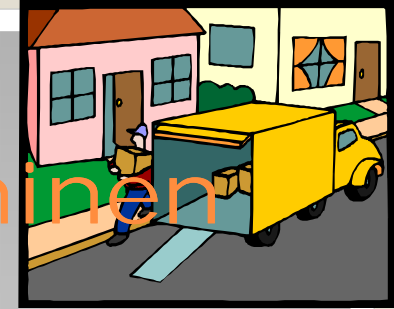
- Käytä kuntoutussuunnitelmaa ja käytännönasioiden tukisuunnitelmaa
- Mieti mitä kirjaat ja ketä varten
- Kannustavaa kielenkäyttöä
- Pieniä askelia
- Konkreettisia asioita
- Toimii suunnan näyttäjänä, vaikka reittiä päämäärään voidaan vaihtaa

6. TUEN KOORDINOINTI JA ASIAKKAAN LÄHETTÄMINEN ETEENPÄIN

- Kotikäyntityöntekijän tehtävänä on pitää langat käsissä
  - o Pitää yhteyttä muihin tuen tarjoajiin ja pitää kirjaa kaikista tukitoimista
  - o Edellyttää muilta tuen antajilta sitoutumista vuorovaikutukseen
  - o Jos ilmenee ongelmia jonkin palvelun saannin kanssa työntekijä toimii asiakkaan apuna neuvotteluissa
- Selvät roolit vastuunkantajilla, sos toimi, terveydenhuolto, edunvalvonta yms.

7. Muutokseen valmistautuminen

- Asiakas saattaa joutua odottamaan uutta asuntoa pitkään ja motivaation ylläpitäminen on haasteellinen ja tärkeä tehtävä työntekijälle
- Tuntemuksien käsittely on tärkeää
- Asioiden realisointi- ei riitä, että saa katon pään päälle
- Harrastusten ja tekemisen kehittäminen
- Käytännön asioiden hankinta ja järjestely
- Vuokrasopimuksen ymmärtäminen

ASUNNON NÄYTTÖ

- Asunnon näytölle yhdessä asiakkaan kanssa
  - On hyvä tehdä huomioita yhdessä ja samalla keskustella
  - Mitä pitäisi hankkia/tehdä, jotta asuntoon voi muuttaa
  - Kustannukset, vesi, sähkö, lämmitys, vuokra, TV...
  - Asunnon toimivuus, paikka ja turvallisuus
  - Sosiaaliset verkostot ja palvelut

8.MUUTTO

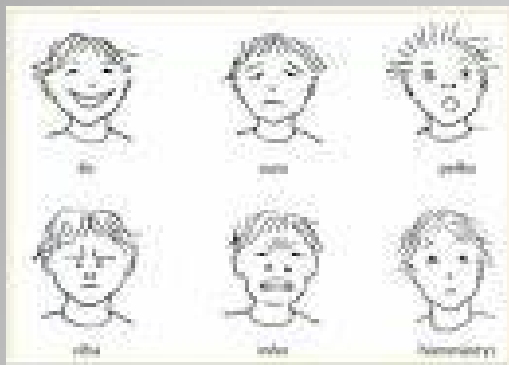

Työntekijä varmistaa käytännön tuen muutossa

9. ASETTUMINEN

- Muutto tai uusi tukimuoto on jännittävää ja innostavaa, mutta arki voi olla yllättäen yksinäistä ja ahdistavaa
- Vastuu itsenäisyydestä voi olla raskasta
- Työntekijän vierailu saattaa olla ainoa positiivinen kontakti asiakkaan kodissa
  - o Aktiivista kuuntelua, intensiivistä tukea, yhdessä paikkoihin menemistä, ostoksilla käyntiä, muistutuksia tarvittavista asioista ja papereista
  - o Työntekijän tehtävänä on auttaa asiakasta uusien palveluiden piiriin ja auttaa löytämään apteekki, terveyskeskus yms.
  - o Etsiä harrastemahdollisuudet, SRK, matkustusmahdollisuudet ja reitit

Asettautumisen haasteet

10. PITEMPILAIKAINEN KOTIKÄYNTITYÖ

- Riskien itsearviointi
  - Muutokset mielenterveydessä
  - Muutokset päihteidenkäytössä
  - Muutokset talon siisteydessä, nukkuma-ajoissa yms.
- Kuntoutussuunnitelma
  - Päivitä uusien tilanteiden mukaan
- Käytännönasioiden tukisuunnitelma
  - Jokaisella kotikäynnillä tavoite seuraavalle kerralle
- Kotikäynnit
  - Käydään läpi laskut ja talousasiat
  - Pyykinpesu, tiskit ja siivous
  - Asunnon toimivuus ja turvallisuus
  - Käyttäytyminen naapureiden kanssa
  - Kuntoutussuunnitelmasta nousevat seikat
    - Esim. masentuneen kanssa jutellaan ja kysellään nukkumisesta, voinnista ja annetaan positiivista palautetta, tehdään asioita yhdessä, siivoillaan, somistetaan, käydään asioilla
  - Sovitaan suunnitelma seuraavalle kotikäynnille
- Luodaan laajempi tukiverkko (esim. harrastukset)
- Autetaan asiakasta itsenäisempään elämään ja riskien minimointiin

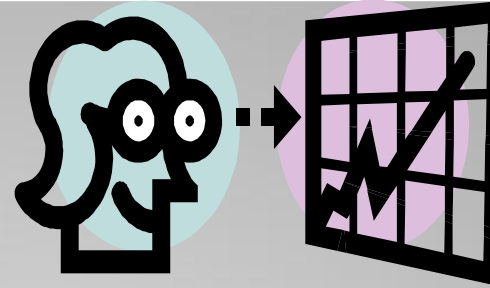
HARJOITUS

- Ryhmä A) Mitä voi tehdä keski-ikäisen alkoholiongelmaisen naisasiakkaan kanssa kotikäynneillä? Työ jatkuu 5 vuotta. Kuinka usein kävisitte kotikäynnillä?
- Ryhmä B) Mitä voi tehdä 40 vuotiaan sekakäyttäjän kotikäynneillä? Työ jatkuu 2 v. Kuinka usein kävisitte kotikäynnillä?
- Ryhmä C) Mitä voi tehdä masentuneen pitkäaikaistyöttömän kanssa kotikäynneillä? Työ jatkuu vuoden? Kuinka usein kävisitte kotikäynneillä?
- Ryhmä D) Mitä voi tehdä pitkäaikaisasunnottoman tukiasunnossa asuvan päihdeongelmaisen 58v miehen kanssa. Tuki on jatkunut jo 5 vuotta?

11. ENDINGS- HYVÄSTIT

- Käytännössä hyvin harvoin tapahtuu suunnitelmallisesti
  - Asiakas joko ei enää vastaa yhteydenottoihin tai työntekijä joutuu lopettamaan tukisuhteen
  - Asiakas saattaa aiheuttaa ongelmia aina kun tuen on ollut ajatus loppua
  - Riippuvuus
- Jos päätetään suunnitelmallisesti
  - Anna positiivista palautetta ja painota asiakkaan onnistumisia
  - Selitä tuen loppumisen ajankohta ja sen syyt
  - Kerro mihin voi ottaa yhteyttä ongelmatilanteissa (mieluiten ei aiempaan työntekijään- riippuvuus)

12 Arviointi

13 Tukiverkko

14 Laatu audit eri askelten
onnistumisesta

